

FRA pressmeddelande

Wien/Bryssel den 5 maj

Rättsväsendet måste bli barnvänligare, säger FRA

Varje år berörs hundratusentals barn i EU av något slags rättsligt förfarande. Rättsystemen måste göra mer för att möta dessa barns behov, visar den senaste rapporten från Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter (FRA). Att göra rättsväsendet barnvänligare ligger i barnens bästa, stärker skyddet för barn och ger barnen större möjligheter att delta på ett meningsfullt sätt i rättsliga förfaranden.

"Vi kan inte tillåta att barnen blir förvirrade och stressade när de ska delta i rättsliga förfaranden", säger FRA:s tillförordnade direktör [Constantinos Manolopoulos](#). "EU och dess medlemsstater är skyldiga att se till att barnens rättigheter respekteras och blir tillgodosedda. Detta gäller inte minst i samband med rättsliga förfaranden. Medlemsstaterna bör också se till att Europarådets Riktlinjer för ett barnvänligt rättsväsende tillämpas dagligen och i praktiken av alla inblandade."

Att förbättra skyddet för barn i rättsliga förfaranden är en fråga som tas upp i FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen), som alla EU:s medlemsstater har ratificerat. Europarådet har tagit fram särskilda riktlinjer för ett barnvänligt rättsväsende, eftersom detta är en fråga som berör många barn. Under 2010, i elva av medlemsstaterna, utsattes exempelvis 74 000 barn för brott och 495 000 barn berördes av ett skilsmässoförfarande.

FRA:s forskning visar att rutinerna för barns deltagande varierar kraftigt, inte bara mellan medlemsstaterna, utan även inom dem, och att dessa rutiner inte alltid är barnvänliga. Det visar att det behövs tydliga och konsekventa normer och riktlinjer som bör övervakas systematiskt. Forskningen har också identifierat ett behov av åtgärder för ökad medvetenhet och särskild fortbildning av yrkesverksamma.

De viktigaste forskningsresultaten gäller specifika rättigheter som barn har, exempelvis följande:

- Under de senaste åren har barnets **rätt att bli hörd** stärkts, särskilt i samband med straffrättsliga förfaranden. I de civilrättsliga förfarandena hörs inte alltid barnen. Det krävs större ansträngningar för att se till att barn hörs i trygga och barnvänliga rum, med hjälp av metoder som är anpassade till barnets ålder och mognad. Barn bör utsättas för så få förhör som möjligt, och förhören bör ledas av ett fåtal välutbildade personer.
- Nationell lagstiftning innehåller ofta bestämmelser om **rätten till information**, men i praktiken finns det stora skillnader i fråga om hur barn informeras, när, av vem, om vad och på vilket sätt. Regelbunden, barnvänlig information och material som informerar om barns rättigheter

och rättsliga förfaranden, som anpassas till barnets ålder och lämnas under hela förfarandet, kan öka barnens tillit till rättsväsendet.

- De flesta medlemsstaterna har gjort betydande ansträngningar för att garantera barnets **rätt till privatliv och rätt till skydd** från skada och mer traumatisering, särskilt i straffrättsliga förfaranden. I praktiken är dock skyddsåtgärderna underutnyttjade. För att kunna skydda barn på ett adekvat sätt bör det bli standardförfarande i EU att ha åtskilda rum för att undvika kontakt med de tilltalade samt att låta utbildade professionella använda sig av videoupptagningar och videolänkar i domstolarna och polishusen.
- Trots lagbestämmelser om **likabehandling** saknar personalen ofta den expertis som behövs för att hantera barn i särskilt utsatta situationer, exempelvis barn med funktionsnedsättning eller barn som tillhör en etnisk minoritet. Det är viktigt att se till att barns tillgång till rättslig prövning och behandlingen av barn i rättsliga förfaranden övervakas på ett effektivt sätt för att förhindra diskriminering. Tillgång till rättshjälp och stöd för barn i särskilt utsatta situationer bör underlättas.

I rapporten framhålls också ett antal **exempel på lovande metoder**.

Läs rapporten och relaterat material här: *Child-friendly justice – perspectives and experiences of professionals* (Ett barnvänligt rättsväsende – perspektiv och erfarenheter från yrkesverksamma, se [presspaketet](#)).

För mer information, kontakta: media@fra.europa.eu / Tfn: +43 158030642

Meddelande till redaktörerna:

- FRA har i uppdrag att tillhandahålla evidensbaserad rådgivning till EU och nationella beslutsfattare, och att därigenom bidra till mer informerad och bättre målinriktad debatt och politik om grundläggande rättigheter.
- Resultaten i rapporten baseras på intervjuer med yrkesverksamma som dagligen kommer i kontakt med barn som är offer eller vittnen i rättsliga förfaranden i tio EU-medlemsstater – Bulgarien, Estland, Finland, Frankrike, Kroatien, Polen, Rumänien, Spanien, Storbritannien och Tyskland.
- Resultaten grundas också på Europeiska kommissionens analys av statistik, lagstiftning och politiska riktlinjer som samlats in från alla EU:s medlemsstater angående barns deltagande i rättsliga förfaranden.
- Resultatet kommer även att diskuteras under två direktsända radiodebatter på Euranet Plus med ledamöter från Europaparlamentet den 5 maj.
- Längre fram kommer också en rapport om barns perspektiv och erfarenheter.